

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://ukmin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-12-03 Nr. (23.3-71)-3-4885

**DĖL INVESTICIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ**

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija), įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ patvirtinto 4.2.7 darbo (Kompleksinių priemonių sukūrimas ir įdiegimas, siekiant pritraukti stambias didelės pridėtinės vertės gamybos investicijas) 2 užduotį, kuria numatyta sukurti paskatas, skirtas stambioms gamybos investicijoms pritraukti, ir 3 užduotį, kuria įsipareigota numatyti specialų reguliavimą stambiems didelės pridėtinės vertės gamybos investicijų projektams (toliau – Stambūs projektai) pritraukti, siekiant mažinti jiems tenkančią administracinę naštą, būtinų procesų skaičių ir trukmę, sudaryti palankias sąlygas pradėti ir plėtoti veiklą, teikia Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 1, 7, 9, 23, 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai). Atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos pastabas, nebeteikiamas Lietuvos Respublikos miškų įstatymo pakeitimo projektas dėl miško paskirties žemės pakeitimo kitomis naudmenomis.

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikti atskirai ir siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kad Finansų ministerija ir Ūkio ministerija kartu su VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ iki 2019 m. vasario mėnesio pradėtų oficialias derybas su Europos Komisija dėl būtinos valstybės pagalbos schemos suderinimo inicjavimo.

Įstatymų projektai parengti vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 13 d. pasitarimo protokolo Nr. 28 (toliau – 2018 m. birželio 13 d. Vyriausybės pasitarimas) 5 klausimo (dėl specialaus reguliavimo stambiems didelės pridėtinės vertės gamybos investicijų projektams pritraukti nustatymo, siekiant mažinti jiems tenkančią administracinę naštą, būtinų procesų skaičių ir trukmę, sudaryti palankias sąlygas pradėti ir plėtoti veiklą).

Įstatymų projektų rengimą paskatino ir tai, kad vidaus ir užsienio investicijų pritraukimas įgyja vis didesnę reikšmę ir tampa vienu iš svarbiausių šalių tarptautinės politikos uždavinių, prisideda prie naujų darbo vietų kūrimo ir ekonomikos plėtros. Kuo palankesnę investicinę aplinką Lietuva sudarys

investuotojams, tuo didesnė bus šalies galimybė konkuruoti su kitomis valstybėmis dėl investicijų pritraukimo.

I. Sprendžiama problema	<p>Istatymų projektų tikslas – nustatyti specialų reguliavimą stambiams projektams, kuris mažintų jiems tenkančią administracinę naštą, būtinų procesų skaičių ir trukmę, sudarytų palankias sąlygas pradėti ir plėtoti veiklą ir atitinkamai pritraukti vidaus ir užsienio investicijų į stambius projektus. Šių Istatymų projektų kontekste stambus projektas suprantamas kaip apdirbamosios gamybos arba duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) ir susijusios veiklos investicijų projektas, dėl kurio įgyvendinimo yra sudaryta ir galioja stambaus projekto investicijų sutartis, pagal kurią investuotojas išsipareigoja per penkerius metus nuo jos įsigaliojimo dienos įsteigti ne mažiau kaip 200 naujų darbo vietų ir investuoti ne mažiau kaip 30 milijonų eurų privačių kapitalo investicijų</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Pagrindinės Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto nuostatos, kurias siūloma įtvirtinti:</p> <p>1) <i>Bendrosios investavimo į Stambius projektus skatinimo nuostatos.</i> Siūloma nustatyti, kad valstybė nustatydamą specialią tvarką remia investicijas, kai investuojama į Stambų projektą, apibrėžti Stambaus projekto investicijų sutarties ir Stambaus projekto sąvokas – įgyvendinus Stambų projektą turės būti įsteigta ne mažiau kaip 200 naujų ne trumpiau kaip penkerius metus išlaikomų darbo vietų, o investuotojo privačios investicijos į Stambų projektą sudarys ne mažiau kaip 30 milijonų eurų, įstatymą papildyti nauju ketvirtuoju² skirsniu, taikomu tik investuojant į Stambius projektus sudarant Stambių projektų investicijų sutartis, nustatyti projekto pripažinimo Stambiu projektu ir Stambaus projekto investicijų sutarčių sudarymo tvarką bei reikalavimus šių sutarčių turiniui.</p> <p>Stambaus projekto investicijų sutartis galėtų būti nesudaroma viešosios tvarkos, visuomenės saugumo, nacionalinio saugumo ir (ar) visuomenės sveikatos interesais. Tai būtų vertinama Vyriausybės nustatyta tvarka kiekvienu konkrečiu atveju individualiai ir tik kilus rizikai, kad minėti interesai gali būti pažeisti. Stambaus projekto įgyvendinimo terminas negalėtų būti ilgesnis nei 10 metų nuo Stambaus projekto investicijų sutarties įsigaliojimo. Per pirmuosius 5 metus investuotojas turėtų investuoti ne mažiau kaip 30 milijonų. Praktika rodo, jog tokio dydžio kapitalo investicijos atliekamos per penkerius metus nuo investicijų sutarties įsigaliojimo dienos. Be to, per šį laikotarpį investuotojas taip pat turėtų sukurti ne mažiau kaip 200 naujų darbo vietų, kurios turėtų būti išlaikytos ne trumpiau kaip penkerius metus nuo pirmosios darbuotojo priėmimo į sukurtą darbo vietą dienos, t. y. kiekvienai darbo vietai penkerių metų terminas būtų skaičiuojamas atskirai. Infrastruktūros projektuose didžioji dalis darbuotojų įdarbinami infrastruktūros sukūrimo pabaigoje, t. y. penktaisiais projekto įgyvendinimo metais. Atsižvelgiant į tai, kad Investicijų įstatymo pakeitimo projekte numatyta, jog maksimalus projekto įgyvendinimo laikotarpis negali būti ilgesnis nei dešimt metų, tačiau gali būti ir trumpesnis, jei darbuotojai būtų įdarbinami, pavyzdžiui, po trejų metų nuo Stambaus projekto įgyvendinimo pradžios.</p> <p>Pasibaigus Stambaus projekto įgyvendinimo laikotarpiui, būtų ne ilgesnis kaip 10 metų projekto tęstinumo laikotarpis. „Stambaus projekto tęstinumo laikotarpio“ terminas aktualus tuo atveju, jeigu bus taikomos mokestinės lengvatos Pelno mokesčio įstatyme nustatyta tvarka. Stambaus projekto tęstinumo laikotarpiu juridinis asmuo, vykdančias Stambaus projekto investicijų sutartį, turės</p>

Vyriausybės įgaliotai institucijai teikti ataskaitas, kaip įgyvendinamas Stambus projektas, kaip laikomasi Stambaus projekto investicijų sutartyje nustatytų įsipareigojimų ir koks valstybės pagalbos panaudojimo intensyvumas.

2) *Specialiosios investavimo į Stambius projektus skatinimo nuostatos:*

a) *Investicijų įstatymo teisinė galia kitų įstatymų atžvilgiu ir Stambių projektų statusas.* Siūloma nustatyti, kad Investicijų įstatymas laikomas specialiuoju įstatymu kitų įstatymų atžvilgiu tiek, kiek jis reguliuoja su Stambiais projektais susijusius teisinius santykius. Visi Stambūs projektai, kuriuos įgyvendindamas investuotojas įsipareigoję sukurti ne mažiau kaip 200 darbo vietų ir investuoti ne mažiau kaip 30 mln. eurų bei dėl kurių sudarytos Stambių projektų investicijų sutartys, būtų laikomi valstybei svarbiais projektais – toks pripažinimas būtų suteiktas Investicijų įstatymu, kai būtų įgyvendintas jame nustatytas reikalavimas – Stambus projektas būtų įrašytas į Stambių projektų sąrašą. Kiekvieno investuotojo galimybės pasiekti minėtus kriterijus ir įvykdyti kitus Stambaus projekto investicijų sutartimi prisiimamus įsipareigojimus būtų tikrinamos Vyriausybės nustatyta tvarka. Konkretūs investuotojo įsipareigojimai dėl darbo vietų (konkretaus jų skaičiaus, darbo užmokesčio dydžio, investicijų dydžio ir kt.) būtų nustatomi Stambaus projekto investicijų sutartyje. Siūloma sukurti Stambių projektų sąrašą, kuriuo būtų galima naudotis tikrinant, ar investicijų projektai turi Stambių projektų statusą, taip pat ar turi teisę naudotis Stambių projektų įgyvendinimui taikomomis specialiomis investavimo ir verslo sąlygomis. Dėl investuotojui taikomų konkrečių specialių investavimo ir verslo sąlygų stambiam projektui įgyvendinti būtų susitariama Stambaus projekto investicijų sutartyje. Specialios investavimo ir verslo sąlygos stambiam projektui pritraukti būtų taikomos iki sudarant Stambaus projekto investicijų sutartį siekiant iš anksto paruošti infrastruktūrą.

Esamu teisiniu reguliavimu (Ūkio ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymas Nr. 4-797 „Dėl Investicijų, finansavimo ir administravimo sutarčių sudarymo, įgyvendinimo, administravimo ir valstybės pagalbos teikimo pagal schemą „TUI Invest Lt+“ apibrėžti strateginio projekto gamybos srityje kriterijai – projekto įgyvendinimo laikotarpiu sukuriama ne mažiau kaip 200 naujų ilgalaikių darbo vietų, o planuojamos investicijos yra ne mažesnės nei 30 milijonų eurų. Remiantis „Investuok Lietuvoje“ kaupiamos statistikos duomenimis 2010–2017 m. Lietuvoje buvo įgyvendinti arba yra įgyvendinami tik 4 plyno lauko tiesioginių užsienio investicijų projektai apdirbamosios gamybos srityje, kurių kapitalo investicijos ir planuojamas sukurti darbo vietų skaičius atitinka Investicijų įstatymo pakeitimo projekte stambiam investicijų projektui keliamus kriterijus. Tokios apimties investicijų projektai Lietuvoje šiuo metu yra ypač reti, todėl reguliavimas bus taikomas tik išimtinai Stambiems projektams, kurių nauda valstybei akivaizdi.

Siūlomi Stambaus projekto rodikliai ženkliai viršija Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos apraše nustatytus kriterijus. Investicijos į Stambius projektus minėtą sumą turės viršyti ne mažiau kaip 3 kartus (30 000 000 eurų). Be to, investuotojai privalės įsipareigoti sukurti ne mažiau kaip 200 darbo vietų, kas nėra reikalaujama pagal Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašą. Toks didelis darbuotojų sukuriamų ir išlaikomų darbo vietų kiekis ir investicijų dydis bus reikšmingas ne vieno Lietuvos regiono ribose, kadangi atliekant tokias investicijas reikės samdyti rangovus, pirkti medžiagas ir pan. Stambiame projekte įdarbinti darbuotojai gautą darbo užmokestį išleis ne viename regione – pirsks maisto ir buitines prekes, taip pat įsigis įvairias paslaugas. Visos investicijoms ir darbuotojams išleistos lėšos, toliau cirkuliuos

apyvartoje ir leis sukurti naujas darbo vietas ir investicijas. Ši ekonominė grandinė pasiskirstys po daugelį ūkio šakų ir regionų bei darys tiesioginį poveikį visos valstybės mastu – didės užimtumas, mažės emigracija, didės mokesčių surinkimas per darbo užmokestį ir pridėtinės vertės mokestį. Tai ne tik gerins Lietuvos ekonominę padėtį, bet ir mažins socialinę atskirtį. Atsižvelgiant į tai, visi Stambūs projektai, atitinkantys Investicijų įstatyme nustatytus kriterijus, pagal savo naudą valstybei yra valstybei svarbūs projektai, kuriais įgyvendinami valstybės strateginiai interesai, valstybės vykdomos sektorinės ir (ar) regioninės politikos tikslai.

b) *Administracinių paslaugų suteikimo ir individualių administracinių aktų priėmimo procedūros.* Priėmus Investicijų įstatymo pakeitimus, Stambiams projektams įgyvendinti reikalingos administracinės paslaugos turėtų būti suteiktos ir individualūs administraciniai aktai priimti ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo reikiamų dokumentų ir informacijos gavimo, išskyrus nustatytas išimtis, kurios susijusios su sudėtingomis kompleksinėmis paslaugomis, visuomenės informavimu ar kitais Investicijų įstatymo pakeitimo projekte siūlomo 15⁵ straipsnio 3 dalyje nurodytais aspektais. Per metus planuojami 1–2 nauji Stambūs projektai. Tai labai mažas skaičius administracinių paslaugų gavėjų, kuriems administracinės paslaugos turėtų būti suteiktos ir kuriems taikytini administraciniai aktai turėtų būti priimti per nurodytą terminą. Atsižvelgiant į tai, kad Stambaus projekto koordinatorius turės užtikrinti, kad viešojo administravimo subjektai iš anksto būtų informuojami apie planuojamą investuotojo kreipimąsi, ir į tai, kad Stambūs projektai yra valstybei svarbūs projektai, 3 darbo dienų terminas yra pakankamas administracinėms paslaugoms suteikti. Tokios paslaugos galėtų būti, pavyzdžiui, prašymo dėl leidimo laikinai gyventi įforminimo nagrinėjimas (vietoj esamų 10 darbo dienų), prašymo organizuoti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą nagrinėjimas (vietoj esamų 10 darbo dienų), žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto derinamas su atsakingoms institucijoms (vietoj esamų 5 darbo dienų).

c) *Ypatumai statybos srityje.* Pakeitimais siekiama, kad Stambaus projekto investicijų sutarties priedas Investicijų įstatyme numatytais atvejais būtų laikomas statybą leidžiančiu dokumentu nuo Stambaus projekto įtraukimo į stambių projektų sąrašą. Investuotojas, prieš pradėdamas statybos darbus, turės su savivaldybės administracija suderinti sklypo plano (sklypo sutvarkymo), susisiekimo ir architektūros statinio techninio projekto dalis. Aplinkos apsaugos agentūra turės tikrinti statybos ar rekonstravimo projekto sprendinių atitiktį aplinkos apsaugos reikalavimams Lietuvos Respublikos statybos įstatyme numatytais atvejais, kai bus privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

Vadovaujantis tarptautiniais, Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais, prieš išduodant veiklą leidžiantį dokumentą, šiuo atveju – statybą leidžiantį dokumentą, turi būti gautas atsakingosios institucijos sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, pagal kurį planuojama ūkinė veikla atitinka teisės aktų reikalavimus, ar atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo išvada, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas; už aplinkos apsaugą atsakinga institucija turi patikrinti statybos ar rekonstravimo projektų atitiktį aplinkos apsaugos reikalavimams. Siekiama užtikrinti atitiktį 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2014/52/ES, kuria iš dalies keičiama direktyvos 2011/92/ES, dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo preambulos 7 dalis ir 35 dalis, 2 straipsnio 1 dalis, taip pat Aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnio 2, 4 ir 7 dalyse nustatytiems reikalavimams dėl

atitikties aplinkos apsaugos reikalavimams tikrinimo privalomumo. Todėl tais atvejais, kai reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimą ar atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo, Stambaus projekto investicijų sutarties priedas galėtų būti laikoma statybą leidžiančiu dokumentu tik po minėtų dokumentų priėmimo ir kai minėti dokumentai leidžia atitinkamoje teritorijoje vykdyti planuojamą ūkinę veiklą. Tai, kad Stambaus projekto investicijų sutarties priedas yra statybą leidžiantis dokumentas, būtų nurodoma Stambaus projekto investicijų sutarties priede. Šis priedas teisės aktų nustatyta tvarka būtų išviešinamas.

Taigi, statybos darbus, pavyzdžiui, žemės sklypo išlyginimo darbus, bus galima pradėti suderinus sklypo plano (sklypo sutvarkymo), susisiekimo ir architektūros statinio techninio projekto dalis. Visi kiti statybos darbai bus atliekami teisės aktų nustatyta tvarka parengus atitinkamas statinio projekto dalis.

Stambaus projekto statyba užbaigiama surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą, tačiau numatoma, kad jos neprivaloma tvirtinti, jeigu atlikta statinio ekspertizė. Pažymėtina, kad rizika už tinkamą statybos užbaigimą, kai būtų surašoma, bet netvirtinama deklaracija apie statybos užbaigimą, kai atlikta statinio ekspertizė, tektų statytojui, statinio ekspertui ir (ar) investuotojui, atsižvelgiant į jų tarpusavio susitarimus.

d) *Infrastruktūros įrengimo ypatumai.* Investuotojui, suderinus infrastruktūros įrengimo sąlygas su savivaldybės administracija, būtų suteikta teisė pačiam įsirengti Stambiam projektui įgyvendinti reikalingą inžinerinę infrastruktūrą (toliau – infrastruktūra), pavyzdžiui, lietaus nuotekų tinklus, vandentiekį ir pan. Savivaldybė su investuotoju sudarytų inžinerinės infrastruktūros įrengimo ir naudojimo sutartį, kurioje būtų nustatytos inžinerinės infrastruktūros įrengimo, naudojimo ir perdavimo savivaldybei sąlygos bei investuotojo atsakomybės klausimai. Savivaldybės administracija turėtų pateikti investuotojui ne mažiau kaip du alternatyvius būdus dėl Stambiam projektui įgyvendinti reikalingos infrastruktūros įrengimo ir naudojimo, tarp kurių turėtų būti ir pasiūlymai dėl Stambiam projektui įgyvendinti reikalingos infrastruktūros įrengimo prisijungiant prie esamų magistralinių tinklų arba investuotojui įrengiant naują infrastruktūrą, jei savivaldybės administracijos netenkintų investuotojo pasiūlymas. Esant poreikiui, savivaldybė galėtų numatyti pareigą investuotojui perduoti savivaldybei įrengtą infrastruktūrą, jeigu, pavyzdžiui, savivaldybė ketintų ją naudoti kaip viešosios infrastruktūros dalį. Šis pakeitimas iš esmės išspręstų praktikoje kylančias problemas, kai savivaldybė neturėdama lėšų delsia įrengti viešąją inžinerinę infrastruktūrą, o dėl šios priežasties investuotojui stringa investicinio projekto įgyvendinimas. Taigi, investuotojas galėtų įrengti viešąją inžinerinę infrastruktūrą savo lėšomis, ją perduoti savivaldybei ir taip išspręsti abiem šalims kylančias problemas. Be to, viešosios infrastruktūros finansavimas galėtų būti skiriamas iš specialios tikslinės valstybės biudžeto dotacijos, kai savivaldybė iš anksto paruošia teritoriją investuotojo atėjimui.

e) *Savivaldybių skatinimas.* Savivaldybės būtų skatinamos iš anksto numatyti teritorijas ir įtvirtinti teritorijų planavimo dokumentuose sprendinius, reikalingus Stambiems projektams. Įsigaliojus Stambaus projekto investicijų sutarčiai, kuri įgyvendinama iš anksto savivaldybės numatytoje teritorijoje, savivaldybei būtų skiriama iki 5 procentų Stambaus projekto vertės valstybės biudžeto speciali tikslinė dotacija savivaldybės biudžetui savivaldybės viešajai infrastruktūrai plėtoti. Konkretaus dotacijos dydžio apskaičiavimo tvarką ir skyrimo sąlygas nustatytų Lietuvos Respublikos ūkio ministras. Šis pakeitimas ne tik paskatintų savivaldybes siekti pritraukti investicijų į savo teritorijas, bet ir

padėtų gerinti vietos gyventojų gyvenimo kokybę įrengiant viešąją infrastruktūrą, taip pat mažinti socialinę atskirtį.

f) *Užsieniečių teisinės padėties ypatumai*. Remiantis Užimtumo tarnybos duomenimis, 2018 m. lapkričio 26 d. Lietuvoje buvo 9 947 laisvos darbo vietos¹. Investuotojai, t. y. darbdaviai, negalėdami rasti darbo jėgos, negalėtų įgyvendinti Stambių projektų. Tokiu atveju mažėtų Lietuvos investicinis patrauklumas, sunkiau vyktų regionų plėtra. Atsižvelgiant į bendrą padėtį Lietuvos darbo **rinkoje**, jos raidos tendencijas ir demografinę situaciją šalyje², siūlytina investuotojui sudaryti papildomas galimybes naujas darbo vietas užpildyti įdarbinus ne tik Lietuvos ir kitų Europos Sąjungos šalių piliečius, bet ir trečiųjų šalių piliečius. Taip pat būtina atsižvelgti į investuotojo išpareigojimus įdarbinti 200 darbuotojų ir penkerius metus išlaikyti sukurtas darbo vietas. Todėl trečiųjų šalių piliečiams, kurie dalyvauja įgyvendinant Stambius projektus, atsižvelgiant į kurią specialų reguliavimą, siūloma supaprastinti migracijos procedūras. Konkretūs investuotojo poreikiai dėl įdarbinamų trečiųjų šalių piliečių skaičiaus būtų vertinami pagal bendrą situaciją darbo rinkoje, parengiamų naujų specialistų skaičių, investuotojo vykdytiną veiklą ir kitas svarbias aplinkybes prieš sudarant Stambaus projekto investicijų sutartį.

Siūlomoje priimti Investicijų įstatymo 15⁵ straipsnio 9 dalyje bus numatyti atskiri leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – leidimas gyventi) išdavimo pagrindai (leidimo gyventi išdavimas užsieniečiams, kurie įgyvendina stambų projektą) užsieniečiams, kurie nėra Europos Sąjungos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiai, atvykstantiems į Lietuvos Respubliką dirbti pas investuotoją ar užsiimti teisėta veikla, kai jie yra investuotojo akcininkai, kuriems nuosavybės teise priklausančių investuotojo akcijų nominalioji vertė yra ne mažesnė kaip 1/10 investuotojo įstatinio kapitalo, ar investuotojo vadovui, įgyvendinantiems stambų projektą. Siekiama jiems ir jų šeimos nariams supaprastinti leidimo gyventi išdavimo reikalavimus. Dažniausiai investuotojo akcininkai yra juridiniai asmenys, todėl tik nedidelė dalis užsieniečių naudosis šia tvarka. Taip pat siūloma Stambaus projekto investicijų sutartyje numatyti skaičių užsieniečių, kurie gali būti atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti ir kurių atžvilgiu nepriimamas sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, taip pat kurie turi teisę pradėti dirbti nuo prašymo išduoti leidimą gyventi pateikimo dienos bei neturi pateikti dokumentų, patvirtinančių užsieniečių turimą kvalifikaciją ir darbo patirtį pagal turimą kvalifikaciją. Investuotojas, gavęs informaciją apie tai, kad darbuotojui, kuris pradėjo dirbti pasinaudojęs siūlomoje priimti Investicijų įstatymo 15⁵ straipsnio 9 dalyje nustatyta teise, atsisakyta išduoti leidimą gyventi, kitą darbo dieną privalės nutraukti darbo sutartį su šiuo darbuotoju Lietuvos Respublikos darbo kodekso 60 straipsnio 1 dalies 7 punkte numatytu pagrindu ir išmokėti jam išeitinę išmoką, apskaičiuotą Darbo kodekso 60 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

g) *Ypatumai žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo santykių, žemės tvarkymo ir administravimo srityse*. Siūloma nustatyti, kad investuotojui nepriklausančiame nuosavybės teise žemės sklype administraciniu aktu galėtų būti nustatyti servitutai, suteikiantys teisę tiesti inžinerinės infrastruktūros tinklus

¹ <https://www.ldb.lt/LDBPortal/Pages/ServicesForEmployees.aspx>.

² Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko ataskaita <https://www.ebrd.com/documents/oc/transition-report-201819-work-in-transition.pdf>; Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategija. Strategijos projektas. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/9d935050423411e8844381e3890556cc?jfwid=dg8d3038x..>

(požemines ir antžemines komunikacijas), kelius ir takus, jais naudotis ir juos prižiūrėti. Stambiems projektams įgyvendinti reikalingi kiti Žemės įstatyme nustatyti servitutai taip pat galėtų būti nustatomi Žemės įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka. Nuostoliai, patiriami dėl servituto nustatymo, būtų atlyginami bendra Žemės įstatyme nustatyta tvarka, tačiau atlyginami tos Stambaus projekto investicijų sutarties šalies, kuri yra prisiėmusi nuostolių atlyginimo pareigą, t. y. nebūtinai viešpataujančio daikto savininkas.

Taigi, servituto nustatymas administraciniu aktu bus vienas iš galimų servituto nustatymo būdų – servitutą ir toliau bus galima numatyti kitais Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais būdais. Nustatant servitutą, žemės savininkui turės būti atlyginama Žemės įstatyme nustatyta tvarka. Tuo atveju, jei žemės savininkui nuostolius atlygins valstybė, tai toks išsipareigojimas turės būti nustatytas stambaus projekto investicijų sutartyje ir galės būti taikomas tik leistinos valstybės pagalbos ribose. Pažymėtina, kad tais atvejais, kai servitutas bus nustatomas investuotojo įsigyjamam viešpataujančiam sklypui, tai didins įsigyjamo žemės sklypo vertę ir atitinkamai investuotojo mokamą žemės sklypo rinkos kainą.

Jeigu nustačius servitutą tarnaujančio sklypo savininkas visiškai ar didžiąja dalimi negalėtų savo nuosavybe naudotis, prioritetas turėtų būti teikiamas ne servituto nustatymui, o žemės sklypo paėmimui visuomenės poreikiams teisingai atlyginant už jį.

Stambūs projektai yra svarbūs visuomenei ir ženkliai prisideda prie viešojo intereso įgyvendinimo. Stambūs projektai Stambių investicijų projektų, įgyvendintų Europos Sąjungoje 2013–2018 m. sausio mėn. laikotarpiu, statistika³ rodo, kad vienas Stambus investicijų projektas vidutiniškai sukuria 702 darbo vietų tiesiogiai ir investuoja 318 mln. eurų. Tai reiškia 0,453 mln. eurų investicijų į sukurtą darbo vietą. Remiantis naujausiais 2017 m. Statistikos departamento duomenimis⁴, ilgalaikis turtas vienam darbuotojui visame Lietuvos gamybos sektoriuje sudarė apie 0,03 mln. eurų. Tuo tarpu ribinius Stambaus projekto kriterijus atitinkančiame projekte vienam darbuotojui tenka 0,15 mln. eurų investicijų, t. y. žymiai daugiau nei ilgalaikio turto vertė vidutiniškai tenkanti vienam gamybos sektoriaus darbuotojui Lietuvoje. Žemas ilgalaikio turto lygis turi įtakos darbo našumui – Lietuvai būdingas vienas iš mažiausių darbuotojų našumo lygių visoje Europos Sąjungoje. Kapitalui imliems projektams būdingas didesnis darbuotojų produktyvumas, todėl jie padėtų Lietuvai sumažinti produktyvumo atotrūkį. Kapitalui imlūs projektai mažiau jautrūs darbo sąnaudoms, o aukštam automatizavimo lygiui dažniausiai reikalingi aukštesnės kvalifikacijos darbuotojai, todėl įgyvendinant Stambius projektus gali būti mokamas didesnis nei vidutinis darbo užmokestis. Aukšti atlyginimai, savo ruožtu, lemia geresnį pragyvenimo lygį ir mažesnę emigraciją. Galiausiai būtina pažymėti, jog Lietuvos rinka yra gana maža, todėl Stambių investicijų projektams Lietuvoje reikėtų remtis eksportu, kuris turėtų teigiamą poveikį Lietuvos ekonomikai. Taigi, privačios nuosavybės paėmimas visuomenės poreikiams Stambiam projektui įgyvendinti yra pagrįsta ir proporcinga siekiamiems reguliavimo tikslams teisinio reguliavimo priemonė.

Taip pat siūloma keisti ir nuostatas reguliuojančias žemės paėmimo visuomenės poreikiams bei žemės sklypo kadastro duomenų nustatymo procedūras:

³ Šaltinis: fDi Markets, 2018.

⁴ Lietuvos statistikos departamentas. <https://osp.stat.gov.lt/>

Stambiam projektui įgyvendinti reikalingi žemės sklypai ar jų dalys galėtų būti paimami visuomenės poreikiams pagal specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, detaliuosius planus, vietovės lygmens bendruosius planus arba savivaldybės lygmens bendruosius planus Žemės įstatyme nustatyta tvarka, t. y. tik išplečiamas teritorijų planavimo dokumentų, pagal kuriuos gali būti paimama žemė, reikalinga Stambiems projektams įgyvendinti, sąrašas. Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalis nustato, kad teritorijų planavimo dokumentų rengėjas gali papildomai naudoti ir kitus mastelius sprendiniams aiškiai ir įskaitomai išreikšti. Tais atvejais, kai žemės paėmimas visuomenės poreikiams numatomas savivaldybės bendruosiuose planuose, tai pasirinktas mastelis turės aiškiai įskaitomai išreikšti konkretų visuomenės poreikiams paimamą žemės sklypą.

Stambiam projektui įgyvendinti reikalingo žemės sklypo kadastro duomenų nustatymas galėtų būti vykdomas pagal rengiamą teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą. Tuo atveju, jeigu bus nustatyta, kad patvirtino teritorijų planavimo dokumento ir nustatyti kadastro duomenys nesutampa ar neatitinka visų keliamų reikalavimų, tai jie negalės būti patvirtinti. o kadastriniai matavimai privalės būti atliekami iš naujo.

h) *Ypatumai švietimo ir mokslo srityse.* Siūloma numatyti teisinį reguliavimą, sudarysiantį geresnes galimybes bedarbiams ir užimtiesiems kelti savo kvalifikaciją arba persikvalifikuoti. Priėmus Investicijų įstatymo projektą bedarbiai ir užimtieji turės galimybę gauti iš valstybės kokybiškesnius, aukštesnės kvalifikacijos mokymus, todėl turės geresnes galimybes konkuruoti darbo rinkoje.

Investicijų įstatymo pakeitimu taip pat siūloma inicijuoti profesinio mokymo ar studijų programų pakeitimus ar naujų programų rengimą, kai Stambiam projektui įgyvendinti reikalingų profesinio mokymo ar studijų programų nėra ar jos yra netinkamos. Taip būtų suteikiamos galimybės bedarbiams ir užimtiesiems įgyti darbo rinkai reikalingą profesiją ar įgyti kvalifikaciją.

Taigi, pakeitimais siekiama sumažinti atskirtį tarp darbo rinkos paklausos ir pasiūlos, ir suteikti galimybę bedarbiams ir užimtiesiems tapti konkurencingesniems darbo rinkoje.

3) *Stambių projektų koordinavimas:*

a) *Stambių projektų koordinatorius.* Siekiant gerinti viešojo administravimo kokybę bei išspręsti investicinių projektų įgyvendinimo problemas, siūloma Stambiems projektams taikyti ne tik specialų teisinį reglamentavimą, bet ir aukštesnį aptarnavimo standartą. „Investors‘ Forum“ atliktas tyrimas parodė, kad investuotojams trūksta institucijų efektyvumo. Atliekant tyrimą respondentų buvo paprašyta įvertinti ir valstybės institucijų, įmonių bei organizacijų veiklą. Palankiausio investuotojų vertinimo sulaukė akcinė bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO). Požiūris į šios bendrovės veiklos efektyvumą nuosekliai gerėjo nuo pat 2017 m. pradžios, ir šiemet 76 proc. investuotojų ESO vertina gerai. Dideliu veiklos efektyvumu, respondentų nuomone, pasižymi ir Registrų centras (74 proc.). Prasčiausiai investuotojų vertinamos institucijos – Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos bei Nacionalinė žemės tarnyba. Tačiau būtent su žemiausiai vertinamomis institucijomis investuotojai susiduria dažniausiai. Siekiant spręsti aptarnavimo problemas, siūloma Stambių projektų įgyvendinimui koordinuoti paskirti Stambių projektų koordinatorių – valstybės instituciją, kuri teiktų pagalbą investuotojui sudarant Stambių projektų investicijų sutartis ir jas įgyvendinant, taip pat padėtų kitoms valstybės ir savivaldybės institucijoms bei įstaigoms aptarnauti Stambaus projekto vykdytoją.

b) *Stambių projektų konsultacinis komitetas*. Stambių projektų įgyvendinimui reikalingiems tarpinstituciniams klausimams spręsti siūloma sudaryti konsultacinį komitetą, nustatyti jo formavimo tvarką ir funkcijas. Konsultacinis komitetas vykdytų patariamąją funkciją tais atvejais, kai koordinatorius identifikuos esminius nesutarimus tarp institucijų ir siektų rasti galimus sprendimo variantus.

4) *Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 2 straipsnio*. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti pramonės parko steigimo eiliškumo. Taip siūloma suvienodinti valstybei svarbių projektų reglamentavimą ir tokiems projektams suteikiamas naudas. Pagal Investicijų įstatymo 9¹ straipsnio 3 dalies 3 punktą prieš įsteigiant tam tikroje teritorijoje pramonės parką jis privalo būti pripažintas valstybei svarbiu projektu. Tačiau kitaip, nei įgyvendinant kitus valstybei svarbius projektus, pramonės parkui įgyvendinti reikalinga žemė negali būti paimama visuomenės poreikiams, t. y. negalint privačių žemės sklypų įtraukti į pramonės parkų teritoriją be savininkų sutikimo, negalimas ir tokios žemės paėmimas visuomenės poreikiams. Tokiu būdu apribojamos galimybės įgyvendinti valstybei svarbius projektus – pramonės parkus. Visiems kitiems valstybei svarbiems projektams įgyvendinti žemė iš privataus savininko gali būti paimama Žemės įstatymo nustatyta tvarka (Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Kadangi pramonės parkams suteikiama analogiška valstybinė reikšmė, diferencijuotas reguliavimas yra nepateisinamas ir gali būti traktuojamas kaip diskriminacinis. Siekiant ištaisyti reguliavimo trūkumus ir paskatinti pramonės parkų steigimąsi (nuo 2014 m., kai Investicijų įstatyme buvo įtvirtinta pramonės parkų steigimo procedūra, įsteigtas tik vienas pramonės parkas – Vilniaus miesto inovacijų pramonės parkas), siūloma palengvinti pramonės parkų steigimo procedūras. Įtraukus žemės sklypus į pramonės parko teritoriją, žemės sklypai bus paimami visuomenės poreikiams arba, remiantis Investicijų įstatymo 9¹ straipsnio 11 dalimi išnuomojami Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Žemės sklypus paimant visuomenės poreikiams bus laikomasi Žemės įstatymo VIII skyriaus nuostatų.

5) *Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalies*. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad savivaldybė gali sudaryti investicijų sutartis dėl investicijų į gamybos, pramonės ar paslaugų, išskyrus viešąsias paslaugas, sritį. Savivaldybės negali sudaryti investicijų sutarčių, kai tai susiję su viešųjų paslaugų teikimu.

Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektu. PAV įstatymas papildomas nauja sąvoka „pranešimas apie poveikio aplinkai vertinimo proceso pradžią“.

PAV įstatymo pakeitimo projekte siūloma įtvirtinti nuostatą, kad tais atvejais, kai poveikio aplinkai vertinimas privalo būti atliekamas, planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) turi teisę nuspręsti, ar rengti programą. PAV programa privaloma tik tais atvejais, jeigu turi būti atliktas planuojamos ūkinės veiklos tarpvalstybinis poveikio aplinkai vertinimas ir programos pateikimas kitai valstybei numatytas tarptautinėmis sutartimis, kurias Lietuvos Respublika ir kita valstybė yra sudariusios. Įvedus nuostatą dėl PAV programos neprivalomumo, siekiant užtikrinti Direktyvos reikalavimų dėl išankstinio

visuomenės informavimo apie planuojamas ūkines veiklas įgyvendinimą, numatyta, kad tais atvejais, kai poveikio aplinkai vertinimas privalo būti atliekamas ir nerengiama programa, turi būti teikiamas pranešimas apie poveikio aplinkai vertinimo proceso pradžią (toliau – pranešimas apie PAV pradžią). Tuo tikslu PAV įstatymą siūloma papildyti 8¹ straipsniu. Šiame straipsnyje siūloma nustatyti, kokiais atvejais privaloma teikti pranešimą, jo teikimo ir viešinimo tvarką, įtvirtinti atsakingosios institucijos, PAV subjektų ir visuomenės teisę pateikti pasiūlymus, PAV dokumento rengėjo prievolę įvertinti pateiktus pasiūlymus. Numatyta, kad pranešimo apie PAV pradžią formą ir turinį tvirtina aplinkos ministras.

PAV įstatymo pakeitimo projekte siūloma nustatyti PAV programos ir pranešimo apie PAV pradžią galiojimo terminus, t. y. numatoma, kad PAV ataskaita turi būti pateikta atsakingai institucijai per 3 metus nuo PAV programos patvirtinimo arba pranešimo apie PAV pradžią pateikimo dienos.

Pagal galiojančią PAV įstatymo redakciją savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, taryba turi teisę priimti neigiamą motyvuotą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių ir PAV procedūros negali būti tęsiamos tol, kol galioja savivaldybės tarybos priimtas sprendimas, išskyrus atvejus, kai planuojama ūkinė veikla yra valstybinės reikšmės ir jos įgyvendinimas numatytas Vyriausybės patvirtintuose valstybės strateginiuose planuose arba planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybei svarbiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti. Šis sprendimas turi būti priimtas iki PAV programos patvirtinimo, tačiau ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo programos gavimo savivaldybės vykdomojoje institucijoje dienos. Įtvirtinus nuostatą, kad rengti PAV programą neprivaloma, siekiant užtikrinti savivaldybės teisę priimti neigiamą sprendimą, PAV įstatymo pakeitimo projektu siūloma papildyti PAV įstatymo 10 straipsnį nauja dalimi, kurioje nustatoma savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarybos teisė priimti neigiamą motyvuotą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių iki sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos priėmimo, tačiau ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo ataskaitos gavimo savivaldybės vykdomojoje institucijoje dienos. Savivaldybės taryba negali priimti neigiamo motyvuoto sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių, kai planuojama ūkinė veikla yra valstybinės reikšmės ir jos įgyvendinimas numatytas Vyriausybės patvirtintuose valstybės strateginiuose planuose arba planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybei svarbiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimą Nr. 136 „Dėl Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašo patvirtinimo“ vartojama sąvoka „valstybei svarbūs projektai“, taip pat į tai, kad siūlomu reguliavimu, keičiančiu Investicijų įstatymo nuostatas, siūloma visus Stambius projektus pripažinti valstybei svarbiais projektais, PAV įstatyme vartojama sąvoka „valstybinės svarbos ekonominis projektas“ PAV įstatymo pakeitimo projekte pakeičiama į sąvoką „valstybei svarbus projektas“.

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad Stambiems projektams skirtos teritorijos vystomos ir statyba jose vykdoma vadovaujantis vietovės lygmens bendrojo plano sprendiniais arba, jeigu jis neparengtas – savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendiniais. Tais atvejais, kai Stambiam projektui įgyvendinti skirtos teritorijos vystymas nenumatytas savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose, tokios

	<p>teritorijos galėtų būti pradedamos vystyti Vyriausybės įgaliotos institucijos iniciatyva. Tokia iniciatyva savivaldybėms nebūtų privaloma. Vyriausybės įgaliotai institucijai siūloma suteikti teisę pasirinkti: teritorijų planavimo dokumentus rengti bendra arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 23 straipsnyje nustatyta tvarka. Kai teritorijose, kuriose bus įgyvendinti Stambūs projektai ar į kurias juos ketinama pritraukti, galioja iki įstatymo įsigaliojimo patvirtinti ar prieš jam įsigaliojant pradėti rengti, bet po įstatymo įsigaliojimo patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai, tai šios teritorijos galės būti vystomos pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus. Tokie patvirtinti dokumentai galės būti koreguojami, kai to reikia Stambiam projektui vystyti.</p> <p>Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siūloma suderinti teisinį reguliavimą su siūlomu reguliavimu dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projektu, numatančiu, kad Stambaus projekto investicijų sutartyje nustatomas skaičius investuotojo įdarbinamų užsieniečių, kurie, teisėtai būdami Lietuvos Respublikos teritorijoje, turi teisę pradėti dirbti nuo prašymo išduoti leidimą gyventi pateikimo dienos.</p> <p>Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 1, 7, 9, 23, 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektais siekiama suderinti šių įstatymų nuostatas su Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projektu siūlomu nustatyti reguliavimu. Prieš sudarydamas darbo sutartį su užsieniečiu darbdavys privalės įsitikinti, kad užsienietis Lietuvos Respublikoje yra teisėtai. Tai gali patvirtinti galiojanti užsieniečio viza, bevizio režimo taikymo atveju – spaudas pase, patvirtinantis teisėtą atvykimą į Lietuvos Respubliką, ir kt.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Šio įstatymo nuostatos bus taikomos Stambiams projektams, pradėtiems įgyvendinti po šio įstatymo įsigaliojimo dienos, todėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui 2018 m. neturės įtakos.</p> <p>Priėmus Įstatymų projektus planuojama, kad Stambiams projektams įgyvendinti patrauklus teisinis reguliavimas padės pritraukti daugiau investicijų į regionus. Laukiamas Įstatymų projektų poveikis yra 200 mln. eurų investicijų į ilgalaikį turtą bei 2 000 naujų darbo vietų per 5 metus nuo Įstatymų projektų įsigaliojimo projektuose, sukuriančiuose po ne mažiau nei 200 naujų darbo vietų. Šie projektai per 15 metų SODROS biudžetą papildytų 60 mln. eurų, o savivaldybių biudžetai per gyventojų pajamų mokesčių būtų papildyti 37 mln. eurų⁵. Šios prognozės priklauso nuo Stambių projektų pritraukimo, ir net vienas projektas gali lemti ženklus teigiamus surenkamų mokesčių svyravimus.</p> <p>Pritraukus Stambių projektų į iš anksto savivaldybės numatytą teritoriją, savivaldybei būtų skiriama speciali tikslinė iki 5 procentų Stambaus projekto vertės valstybės biudžeto dotacija. Projekto vertę skaičiuojant pagal investicijas į ilgalaikį turtą, iki 5 procentų dydžio valstybės dotacijai nuo 200 mln. eurų papildomai reikėtų iki 10 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Savivaldybės gautų šią dotaciją tik su sąlyga, kad Stambūs projektai būtų pritraukti į iš anksto savivaldybės numatytą teritoriją. Svarbu paminėti, kad dotacija būtų skiriama</p>

⁵ Pažymėtina, kad didžiausią efektą būtų galima pasiekti tuo atveju, jei iki Įstatymų projektų įsigaliojimo būtų priimta pelno mokesčio lengvata Stambiams projektams.

savivaldybės viešajai infrastruktūrai plėtoti ir viešosioms paslaugoms teikti, t. y. viešiesiems poreikiams tenkinti, todėl šie pinigai būtų skirti visuomenės gerovei kurti. Nesudarius Stambaus projekto investicijų sutarties, dotacija nebūtų skiriama.

Taip pat tais atvejais, kai Stambiam projektui įgyvendinti skirtos teritorijos vystymas nenumatytas savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose, o tokia teritorija pradedama ruošti vystyti Ūkio ministerijos iniciatyva, gali reikėti papildomai biudžeto lėšomis finansuoti savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų koregavimo iniciatyvų įgyvendinimą. Teritorijų planavimo dokumentų rengimo preliminariums darbų kainoms apskaičiuoti taikomos patvirtintos Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos), patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. D1-203 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijų patvirtinimo“. Teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainos priklauso nuo to, ar teritorijų planavimo dokumentai koreguojami, ar keičiami, taip pat nuo planuojamos teritorijos hektarų skaičiaus ir joje esančių gyventojų skaičiaus. Preliminariais skaičiavimais vienam stambiam projektui įgyvendinti reiktų nuo 30 ha iki 100 ha, todėl vadovaujantis Rekomendacijomis teritorijų planavimo dokumentų keitimas ir (ar) koregavimas galėtų kainuoti nuo 5000 eurų iki 30 000 eurų.

Jei įgyvendinant Stambų projektą reikės pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą bedarbiams ar užimtiems asmenims skirti lėšų kvalifikacijai įgyti, kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti, jos bus skiriamos iš valstybės biudžeto ir (ar) Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Vienam asmeniui kvalifikacijai įgyti būtų skiriama 9,3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio suma, o kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti – 4,66 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio suma. Konkretus valstybės biudžeto lėšų poreikis priklausys nuo Stambiam projektui įgyvendinti reikalingų darbuotojų kompetencijų, naujų darbo vietų skaičiaus, darbuotojų struktūros ir galimybės gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.

Tipiniame gamybos investicijų projekte apie pusę darbuotojų sudaro darbininkai (7, 8, 9 grupės pagal Lietuvos profesijų klasifikatorių). Būtent šiai darbuotojų daliai yra aktualiausias kvalifikacijos įgijimas arba tobulinimas. Galimybė gauti finansavimą užimtų gyventojų kvalifikacijos kėlimui ar tobulinimui atsirado neseniai, todėl nėra galimybės remtis istoriniais duomenimis, tačiau mažai tikėtina, kad dalis darbininkų, pasinaudosiančių siūlomu reguliavimu, viršytų 20 proc. visų darbininkų. Taigi, atsižvelgiant į numatomą teisinio reguliavimo poveikį, darbuotojų, sieksiančių pasinaudoti kvalifikacijos kėlimo ar tobulinimo galimybe, skaičius galėtų siekti iki 200 asmenų.

Darant prielaidą, kad iki 100 asmenų gali pageidauti įgyti kvalifikaciją ir iki 100 asmenų gali pageidauti tobulinti kvalifikaciją ar įgyti kompetenciją ir atsižvelgiant į 2021 metais numatomą 600 eurų minimalios mėnesinės algos dydį, potencialios išlaidos darbuotojų kvalifikacijai įgyti ir tobulinti per ateinančius 5 metus galėtų siekti iki 0,8 mln. eurų.

Žemės paėmimas Stambiems projektams įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui 2019 m. neturės įtakos. Jei vėlesniais biudžetiniais metais žemės paėmimas bus reikalingas įgyvendinti Stambius projektus, iš valstybės biudžeto gali būti reikalinga lėšų priklausomai nuo Stambiam projektui reikalingo įgyvendinti žemės sklypo ploto ir savivaldybės. Žemė paimama rinkos kainomis,

	<p>kurios šiuo metu priklausomai nuo vietovės svyruoja nuo 100 eurų iki 1000 eurų už arą. Vadovaujantis VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ gaunamomis užklausomis, Stambiam projektui įgyvendinti reikalingas žemės sklypas nuo 30 iki 100 ha, tačiau planuojama, kad Stambūs projektai bus įgyvendinami valstybės ir (ar) savivaldybės žemėje, todėl preziumuojama, kad tik 10 proc. žemės sklypų būtų privatūs. Atsižvelgiant į tai, valstybės išlaidos gali sudaryti nuo 30 000 eurų iki 1 mln. eurų. Tačiau šie žemės sklypai vėliau bus išnuomojami arba parduodami investuotojui rinkos kainomis, todėl bendra įtaka valstybės biudžetui būtų teigiama.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Priimti Įstatymų projektai turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Pakeitimai sudarys palankias sąlygas didelės pridėtinės vertės projektams įgyvendinti ir ženkliai pagerins investicinę aplinką, sumažins administracinę naštą verslui. Kiekvienas naujas Stambus projektas teigiamai paveiks Lietuvos finansus ir ekonomiką: bus didinamas Lietuvos žinomumas regione ir pasaulyje, rangovai gaus naujų užsakymų, didės konkurencinė aplinka darbo rinkoje, dėl to bus sudarytos prielaidos augti vidutiniam darbo užmokesčiui ir bus prisidedama prie naujų darbo vietų kūrimo. Siūlomas reguliavimas taip pat leis Stambius projektus įgyvendinti greičiau ir sklandžiau. Tokio reguliavimo sukūrimas taip pat padidintų Lietuvos Respublikos konkurencingumą su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis, palengvintų naujų Stambių projektų ir tiesioginių užsienio investicijų pritraukimą į Lietuvą. Įtvirtinus nuostatą, kad PAV programos rengimas yra neprivalomas, ir įvedus alternatyvų pranešimo apie PAV pradžią teikimą, sutrumpės PAV procesas.</p>

Išsamesni Įstatymų projektais siūlomų pakeitimų paaiškinimai pateikiami aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai buvo pateikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Europos teisės departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir VŠĮ „Investuok Lietuvoje“.

Išvadas dėl įstatymų projektų pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupė, Aplinkos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Konkurencijos taryba, Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacija, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, Lietuvos rizikos ir privataus kapitalo asociacija.

Ūkio ministerijos 2018 m. spalio 29 d. raštu Nr. (23.3-71)-3-4429 „Dėl Investicijų įstatymo pakeitimo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų“ Įstatymų projektai buvo pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

Įstatymų projektai patikslinti įvertinus 2018 m. lapkričio 20 d. Tarpinstitucinio pasitarimo protokole Nr. 43 įvardintas pastabas dėl 11 klausimo „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 91, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo

įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 1, 7, 9, 45, 46, 47, 48 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 58 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 81 straipsniu įstatymo projektu (TAP-18-1776) (18-11491(2))“.

Įvertintos pastabos ir pasiūlymai pateikti po 2018 m. spalio 29 d., t. y. po Įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Pastabos į kuriuos atsižvelgta iš dalies arba neatsižvelgta, paaiškintos pridedamoje Įstatymų projektų derinimo pažymoje.

Įstatymų projektai buvo skelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS), kurioje visuomenė galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus. Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatoma.

Įstatymų projektus, išskyrus Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektą, parengė Ūkio ministerijos Investicijų ir eksporto departamento (direktorė – Gina Jaugielavičienė, tel. 8 706 64 840, el. p. gina.jaugielaviciene@ukmin.lt) Investicijų politikos skyriaus (vedėjas – Aidas Rimkevičius, tel. 8 706 64 618, el. p. aidas.rimkevicius@ukmin.lt) patarėjas Arvydas Jonas Kazlauskas, tel. 8 706 64 910, el. p. arvydas.kazlauskas@ukmin.lt.

Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-495 2, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento (direktorius Vitalijus Auglys, tel. 8 706 63 651, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) Poveikio aplinkai vertinimo skyriaus vedėja Beata Vilimaitė Šilobritienė, (tel. 8 706 63 654, el. p. beata.silobritiene@am.lt) ir vyriausioji specialistė Dalia Židonytė (tel. 8 706 63 645, el. p. dalia.zidonyte@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 41 lapai.
2. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 16 lapų.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
4. Įstatymų projektų derinimo pažyma, 36 lapai.
5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 3 lapai.
6. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
7. Išvadų kopijos, 37 lapai.

Ūkio ministras

Virginijus Sinkevičius

Arvydas Jonas Kazlauskas, tel. 8 706 64 910, el. p. arvydas.kazlauskas@ukmin.lt